

Soud zrušil rtuťovou výjimku před 3 měsíci, ale Počerady stále neplní limit. Úřad totiž porušuje zákon a nekoná.

6.11.2024 - | Hnutí DUHA

Zítřejší uplynou přesně tři měsíce od okamžiku, kdy Krajský soud v Ústí nad Labem zrušil rozsáhlou výjimku z limitu na ochranu zdraví před toxickou rtutí [1], kterou dostala uhelná elektrárna Počerady v roce 2021.

Společná tisková zpráva Hnutí DUHA, Frank Bold Society a Greenpeace ČR

Elektrárna ze skupiny Sev.En miliardáře Pavla Tykače však nadále řádný emisní limit neplní. Krajský úřad Ústeckého kraje totiž v rozporu se zákonem elektrárně nezměnil integrované povolení a nedoplnil rtuťový limit v zákonné úrovni. Ekologické organizace Hnutí DUHA a Greenpeace a expertní skupina Frank Bold krajský úřad již dvakrát vyzvaly k dodržování zákona a upozornily i nadřízené Ministerstvo životního prostředí. Zítřejší zároveň budou poslanci a poslankyně na Hospodářském výboru jednat mimo jiné o pozměňovacím návrhu k novele energetického zákona, který by otevřel Počeradům cestu k dotování ztrátového provozu penězi spotřebitelů elektřiny.

Krajský soud dne 7. 8. 2024 na základě žaloby ekologických organizací Hnutí DUHA a Greenpeace a expertní skupiny Frank Bold pravomocně zrušil rozhodnutí krajského úřadu i potvrzující rozhodnutí MŽP z roku 2021, které umožňovaly z uhelné elektrárny vypouštět čtyřikrát více toxické rtuti, než stanovil evropský limit schválený již v roce 2017. Rozhodnutí byla dle soudu nezákonná a jejich rozsah zcela neopodstatněný. Elektrárna se však řídí tzv. integrovaným povolením, kde po zrušení výjimky chybí řádný (nevýjimkový) emisní limit rtuti. Podle zákona v takové situaci musí Krajský úřad Ústeckého kraje emisní limit rtuti do integrovaného povolení bezodkladně doplnit. Tím, že nekoná, porušuje zákon o integrované prevenci. umožňuje totiž provoz elektrárny bez dodržování limitu chránícího zdraví lidí a ti jsou ohrožováni zcela neregulovanými emisemi toxické rtuti.

Zastaralé a neefektivní elektrárny Počerady a Chvaletice mohou být – dle vyjádření vlastníka [2] – již v roce 2025 ekonomicky ztrátové. Proto nyní kontroverzní miliardář Pavel Tykač usiluje o zavedení dotací. Ty by umožnilo schválení pozměňovacího návrhu poslankyně Bereniky Peštové (ANO) k novele energetického zákona (Lex OZE 3). Majitel elektrárny by podle něj mohl oznámit konec provozu a v případě potřeby elektrárny dostat až na 3 roky dotace na pokrytí ztráty. Náklady by podle návrhu platili spotřebitelé. O návrhu budou zítra jednat poslanci a poslankyně na Hospodářském výboru Sněmovny. Uhlenné elektrárny Počerady a Chvaletice přitom vůbec nejsou pro zajištění dodávek elektřiny potřeba. Z dat o výrobě a vývozu elektřiny vyplývá, že tyto elektrárny tvoří jen část vývozu a v každou jednu hodinu v roce jsou nahraditelné [3].

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká:

„Krajský úřad Ústeckého kraje již tři měsíce zcela nezákonně a navzdory rozsudku soudu kryje nadlimitní vypouštění toxické rtuti do životního prostředí. Pavel Tykač mezitím nerušeně vydělává na

poškození zdraví lidí a ještě lobbuje u politiků, aby mu lidé na toto podnikání přispívali. Půjdu mu na ruku jako krajští úředníci, nebo prosadí, aby veřejný zájem byl konečně důležitější než zisky jednoho podnikatele?”

Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace ČR, říká:

“Když si znečišťovatelé zažádají o nějakou změnu integrovaného povolení, úředníci ji většinou vyřizují obratem. O to je nepochopitelnější, že v případě, kdy jim změnu povolení pro elektrárnu Počerady nařídí soud, okázale ho ignorují a raději porušují zákon, než aby do integrovaného povolení promítli zákonné limity. Před zákonem si máme být všichni rovni, ale ukazuje se, že lidé jako Pavel Tykač jsou si před ním rovnější. Nezbyvá než doufat, že podobnou úlitbu pro Tykače neplánují i politici v případě novely energetického zákona.”

Eliška Beranová, právnička Frank Bold, říká:

“Podle zákona o integrované prevenci má Krajský úřad Ústeckého kraje povinnost bezodkladně zahájit přezkum integrovaného povolení Elektrárny Počerady a doplnit do něj řádný emisní limit rtuti. Prakticky to znamená doplnit do povolení jedno číslo, a přesto s tím krajský úřad po třech měsících nečinnosti ani nezačal. Velmi si vážím obětavé práce lidí ve státní správě, ale tyto zcela nepochopitelné situace všem pracovitým úředníkům velmi kazí pověst a podřývají důvěru ve funkční právní stát. Doufám, že alespoň nadřízené Ministerstvo životního prostředí tento nezákonný stav bezodkladně napraví.”

Kontakty:

Jiří Koželouh, Hnutí DUHA,

tel: 723 559 495, e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Lukáš Hrábek, Greenpeace,

tel: 603 443 140, e-mail: lukas.hrabek@greenpeace.org

Eliška Beranová, Frank Bold,

tel.: 773 759 209, e-mail: eliska.beranova@frankbold.org

Eva Pernicová, tisková mluvčí Hnutí DUHA,

tel.: 734 770 020, e-mail: eva.pernicova@hnutiduha.cz

Poznámky pro editory a editorky:

[1]

<https://www.greenpeace.org/czech/tiskova-zprava/20833/soud-zrusil-uhelne-elektrarne-pocerady-emisni-vyjimku-na-toxickou-rtut-musi-zastavit-provoz>

[2]

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-tykac-varuje-ze-uz-za-rok-zavre-sve-elektrarny-ve-hr-e-je-3000-pracovnich-mist-246879>

[3] Elektrárna pro provoz elektroenergetické soustavy a zásobování elektřinou není vůbec potřeba, jak ukázala analýza podrobných hodinových dat o výrobě a vývozu elektřiny:

https://hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2024/04/analiza_odstaveni_uhelnych_elektraren_po_cerady_a_chvaletice_2024_04_16.pdf

<https://hnutiduha.cz/aktualne/soud-zrusil-rtutovou-vyjimku-pred-3-mesici-ale-pocerady-stale-neplni-li-mit-urad-totiz>